

[Hans Hansen (Rørby).]

Henstand, for her er en Lejlighed til paa dette specielle Omraade at praktisere en Skattefrihed for Nybygninger, som vil muliggøre en Videreførelse af det, og som øjeblikkelig, derom tvivler jeg ikke, vil give Virkninger og vil befordre dette Spørgsmaals Løsning. Jeg henstiller derfor til Ministeren, at han gør sig Anstrengelser for at praktisere dette, og vi vil saa afvente og se, hvordan Lovforslaget ser ud, naar det kommer fra det Udvalg, som nu er bebudet.

Indenrigsministeren (Bertel Dahlgaard):

Jeg takker for den venlige Modtagelse, Lovforslaget har faaet fra vist alle Partier.

Det ærede Medlem Hr. Elgaard spurgte mig, hvad der er Aarsagen til, at Privatbyggeriet har stagneret. Jeg skal gerne sige det ærede Medlem ganske nøjagtigt, hvad jeg mener derom. Jeg kan sige — det er for saa vidt kun en Gentagelse —, at der kan efter min Mening ikke være Tvivl om, at Privatbyggeriets Stagnering gennem de sidste halvandet Aar skyldes Utryghed over for det fremtidige Prisniveau.

Jeg kan i denne Forbindelse sige til det ærede Medlem Hr. Hans Hansen (Rørby), som omtalte, hvad Aarsagen til Byggeriets Stagnation efter hans Mening var, at det ærede Medlem med hans meget prisværdige, men jeg kunde næsten alligevel sige usalige Hang til at ville gøre alting saa overmaade simpelt, ogsaa gør dette Spørgsmaal for simpelt. Det ærede Medlem siger, det har alene sin Aarsag i, at det er for dyrt at bygge. Nej, det har slet ikke alene sin Aarsag i, at det er for dyrt at bygge. Det, der er Spørgsmaalet, naar det drejer sig om en Bygherres Ræsonnementer, naar han staar og afvejer, om han skal bygge eller ikke, er ikke alene, hvorvidt det er dyrt eller billigt, men ogsaa om, hvordan man kan vente, Priserne bliver i Fremtiden. (*Oluf Pedersen:* Det er ogsaa det samme!). Aldeles ikke. Det er klart, at hvis man, ligegyldigt i øvrigt hvilket Prisniveau man er paa, venter, at en betydelig Del af Raastofferne vil blive billigere i Løbet af et halvt eller helt Aar, venter Bygherren med at disponere, og det er det Forhold, der har været til Stede gennem de sidste halvandet Aar.

Den voldsomme Prisstigning, der kom paa Jern og andre Raamaterialer i Slutningen af 1936, førte op paa et Niveau, som man regnede med ikke vilde holde, og det har vist sig at være rigtigt, idet den Nedgang i Raastofprisen, som man regnede med vilde komme, ogsaa er kommet. Nu taler al Sandsynlighed for, at vi er ved et vist Sta-

biliseringspunkt. Hvis ikke uforudsete Ting sker ude i den store Verden, maa vi regne med, at saadan er det. Man ser, at det danske Engrospristal nu gennem flere Maaneder omtrent har ligget fast. Alt tyder paa, at vi nærmer os et saadant Stabiliseringspunkt, og derfor nærer jeg heller ikke mindste Tvivl om, at vi er paa et Tidspunkt, hvor det private Byggeri igen i betydelig Grad vil gaa frem.

Det ærede Medlem Hr. Elgaard omtalte i denne Forbindelse en Resolution om de skjulte Kræfter, der hindrede Byggeri. Jeg er ikke i Stand til at sige, hvilke skjulte Kræfter man der maatte tænke paa. Jeg har ikke drøftet dette Spørgsmaal med de paagældende Kredse. Jeg har set, at det i Offentlighedens Omtale af disse Spørgsmaal har været fremme, at visse skjulte Kræfter skulde gøre sig gældende med Hensyn til det Problem, det ærede Medlem Hr. Valdemar Sørensen talte om i Dag, Laaneniveauet, Udmaalingen af Laanene, at visse ensidige Grundejerinteresser skulde staa bag ved Ønskerne om at holde Laaneniveauet meget stærkt nede i Hypotekforeningerne. Jeg skal ikke kunne sige, om noget saadant er Tilfældet, jeg vil haabe, det ikke er Tilfældet, og jeg vil ogsaa haabe det, fordi jeg meget ønsker, at Kreditinstitutterne her i Hovedstaden vil behandle disse Spørgsmaal i den kommende Tid paa fuldt sagligt Grundlag. Men om det er noget saadant, man har henvist til her, ved jeg ikke.

De sidste Tal, der foreligger for mig, tyder da ogsaa paa, at der er en saadan begyndende Opmark i Byggeriet. Hvis jeg tager Københavns Kommune og tager Udgangen af Oktober Maaned i Fjor, da var der under Udførelse 2 400 Lejligheder. I Aar er der under Udførelse paa samme Tidspunkt 3 000 Lejligheder; men hvad der er vigtigere er dette, at i Fjor ved Udgangen af Oktober Maaned var der anmeldt til Udførelse, altsaa endnu ikke paabegyndt, 1 600, medens vi i Aar er oppe paa over 2 800. Det viser, hvad jeg her har antydnet, at man har passeret Bølgedalen og nu i den kommende Tid, hvis ikke udefra kommende Faktorer hindrer det, vil gaa en Opgangstid i Møde med Hensyn til Byggeriet.

Det ærede Medlem Hr. Kristen Amby sagde i Forbindelse med Lovforslagets § 3, at han ønskede ikke at prale — og det tror jeg i øvrigt ogsaa er rigtigt —, men han kunde dog ikke undlade at henlede Opmærksomheden paa, at det, der her blev foreslaaet, var i alt væsentligt det, man fra konservativ Side foreslog i Foraaret. Jeg skal saamænd gerne sige, at jeg er efterhaan-